

ORĘDOWNIK

URZĘDOWY

Przedpłata
na kwartał 2,69 zł
Zapisywać należy
na pocztę.

powiatu kościańskiego.

Za ogłoszenia
płaci się naprzód i to:
na stronie 4-łam. 10 groszy
od miejsca milimetrowego

Administracja w Kościanie,
ul. Wrocławska 4. Tel. 117.

Kościan, 17 sierpnia 1928.

Za redakcję odpowiada
Starostwo.

Przedmiot :

Zaopatrywanie tabliczek rejestracyjnych do rowerów w pieczęć urzędową.

W związku z rozporządzeniem policyjnym w przedmiocie tabliczek rejestracyjnych na rowerach z dnia 30 sierpnia 1927 r. — l. dz. 18147/27 II. — (Dz. Urz. Wojew. Pozn. nr. 43/27 i na zasadzie dekretu p. Wojewody Poznańskiego z dnia 10 kwietnia 1928 r. — l. dz. 5402/28. II. zarządzam co następuje :

Osoby używające rowery na drogach publicznych w celach zarobkowych lub innych zaopatrzone w wydane przez tut. Starostwo tabliczki rejestracyjne winny się zgłosić z odnośnymi tabliczkami w Starostwie pokój nr. 5 w godzinach urzędowych od 8,30 do 13 w celu zaopatrzenia tychże w pieczęć urzędową i to według niżej podanego porządku :

- a) z miast Kościana, Czempinia i Krzywina w dniach 20, 21, 22 i 23 sierpnia br.
- b) z obwodu wójtowskiego Kościan w dniach 24, 25 i 27 sierpnia br.
- c) z obwodu wójtowskiego Czempin w dniach 28, 29 i 30 sierpnia br.
- d) z obwodu wójtowskiego Krzywiń w dniach 31 sierpnia, 1, 3, 4, i 5 września br.

Winnych niezastosowania się pociągnę na zasadzie § 6 na wstępie niniejszego omawianego rozporządzenia do odpowiedzialności karnej.

Pozatem narażają się na karę, osoby, które nie utrzymują odebranych tabliczek rejestracyjnych w stanie czystym i czytelnym (§ 3 odnośnego rozporządzenia policyjnego).

Tabliczki zużyte i nieczytelne winny być zwrócone Starostwu, które za zapłatą wyda nowe przepisowe tabliczki.

Panów Burmistrzów i Sołtysów wzywam do natychmiastowego obwieszczenia niniejszego zarządzenia w sposób w danych miejscowościach praktykowany.

Kościan, dnia 12-go sierpnia 1928 r.

Starosta Powiatowy :

(—) Narajewski.

L. dz. 2417/28 — 4 —

Rozporządzenie

Wojewody Poznańskiego tyczące się środków ochronnych przeciwko zaraźliwym chorobom zwierzęcym na obszarze Województwa Poznańskiego.

Ze względu na obecny stan zaraźliwych chorób zwierzęcych i wobec niebezpieczeństwa zawlekania i rozwlekania tych chorób zarządzam na zasadzie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22-go sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Rz. P. No. 77, poz. 673) aż do odwołania co następuje :

§ 1.

Osobom, mającym skutek swego zatrudnienia styczność ze zwierzętami, zwłokami zwierząt lub surowcami zwierzęcymi (garbarze, oprawcy, kastratorzy, osoby handlujące, rzeźnicy, masarze i t. p.) zabrania się wstępu do obcych stajen, obór, chlewów i t. p.

§ 2.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą według „rozdziału VII. postanowień karnych art. 90 i następn.” powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22-go sierpnia 1927 r.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim Województwa Poznańskiego.

Poznań, dnia 25-go lipca 1928 r.

Wojewoda

(—) Borkowski.

L. dz. 19511/28. I. —

Powyzsze obwieszczone w numerze 30 Dziennika Urzędowego województwa Poznańskiego podają niniejszem do publicznej wiadomości.

Kościan, dnia 8-go sierpnia 1928 r.

Za Starostę Powiatowego :

Dr. Fiałkowski, pow, lekarz weter.

L. dz. 339/28 Wet.

Przedmiot:

Świadcstwo pochodzenia na drób.

Ministerstwo Rolnictwa pismem z dnia 11 lipca 1928 r. — l. dz. 2510/28 — W. 1. — wyjaśnia, że drób, przeznaczony na natychmiastową rzeź na miejscu, dostarczany w nieznacznych ilościach przez okoliczną ludność wiejską, a nie przez osoby handlujące drobiem, na tak zwane małe targi tygodniowe, które nie mają charakteru specjalnie na zwierzęta, a są przeważnie targami o znaczeniu aprowizacyjnym, nie podpada pod postanowienie § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. U. R. P. nr. 42/28 — poz. 408) i może być dopuszczony na tak zwane targi tygodniowe bez zaopatrzenia w świadectwa miejsca pochodzenia.

Kościan, dnia 11-go sierpnia 1928 r.

Z a S t a r o s t ę P o w i a t o w e g o

(—) Dr. Fiałkowski

powiatowy lekarz weter.

L. dz. 337/28 Wet.

Przedmiot:

Pomór świń.

Podaję niniejszem do publicznej wiadomości, że w niżej podanych zagrodach stwierdzono urzędowo pomór i zarazę świń:

- 1) Młeczarni Kościańskiej w Kościanie,
- 2) Wojewódzkim Zakładzie Psychiatrycznym w Kościanie,
- 3) Majętności Jarogniewice,
- 4) p. Walentego Żaka w Betkowie,
- 5) Majętności Nielegowo,
- 6) p. Czesława Frydera w Naclawiu,
- 7) p. Michała Kaczmarka w Naclawiu,
- 8) p. Tadeusza Zakrzewskiego w Dębcu Nowym.

Kościan, dnia 14 sierpnia 1928 r.

Z a S t a r o s t ę P o w i a t o w e g o :

(—) Dr. Fiałkowski

powiatowy lekarz weter.

L. dz. 399/28 Wet.

STATUT

o opłatach specjalnych na rzecz Powiatowego Związku Komunalnego pow. kościańskiego.

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 16 grudnia 1920 o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. U. R. P. № 6 poz. 32 z roku 1921) Sejmik Powiatowy powiatu kościańskiego na posiedzeniu swem w dniu 2. 6. 1928 uchwalił niniejszy statut w sprawie poboru opłat specjalnych i dopłat na budowę i utrzymanie dróg o następującym brzmieniu:

§ 1.

Suma przewidziana w budżecie dodatk: na rok 1928/29 na budowę dróg w kwocie 99.326,— zł podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych płatników w stosunku na każdego z nich:

- 1) Od zasadniczego państwowego dodatku do podatku gruntowego, czyli w kwocie 87.691,— zł.
- 2) Od ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych czyli w kwocie 3.000,— zł.
- 3) Od państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich i od niektórych budynków w gminach wiejskich w kwocie 8.635,— zł.

§ 2.

Rozkładu dokonywa Zarząd Związku Komunalnego, przyczem przysługują mu prawa, określone w art. 44 ustawy z dnia 11. sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 94 poz. 747).

§ 3.

O wysokości przypadającej z rozkładu opłaty (§ 1) zostanie płatnik zawiadomiony wezwaniem płatniczym. Opłatę uiszczyć należy w dwóch równych ratach i to: pierwsza rata płatna do 1. września, druga rata do 1. grudnia.

§ 4.

Przeciwko wezwaniu płatniczemu wolno wnieść odwołanie w terminie i trybie przewidzianym w § 14 ustęp 2 i § 11 ustęp 4 i 5 ustawy o daninach powiatowych prowincjonalnych z dnia 24. kwietnia 1906 r. co jednak nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia opłaty.

Nieuiszczenie opłaty we właściwym terminie pociąga za sobą obowiązek zapłaty odsetek i kar za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych określonych ustawą z dnia 31. lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 73 poz. 721) zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 17. V. 1927 (Dz. U. R. P. № 46 poz. 401.)

§ 5.

Winni przekroczeń przeciwko postanowieniom niniejszego statutu podlegają karze porządkowej do wysokości 343,90 zł o ile nie zachodzi przestępstwo karalne według art. 62—66 ustawy z dnia 11. sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 94 poz. 747).

§ 6.

Opłaty specjalne wymierzone na podstawie niniejszego statutu, nie ulegają zaliczeniu ani na komunalne podatki od gruntów, przemysłu i handlu, ani na komunalne dodatki do państwowych podatków od gruntów, przemysłu i handlu.

§ 7.

Przepisy wykonawcze wyda Zarząd Związku Komunalnego.

§ 8.

Zarząd Związku Komunalnego obowiązany jest wyjednać u władzy nadzorczej zatwierdzenie niniejszego statutu.

§ 9.

Statut zatwierdzony winien być ogłoszony w Orędowniku Urzędowym na powiat kościański.

Powyzszy statut uchwalony przez Sejmik Powiatowy w dniu 2. 6. 1928 r. a zatwierdzony przez Izbe Wojewodzka w Poznaniu rezolucja z dnia 20. VII. 1928 l. dz. 5864/28 III. podaje do publicznej wiadomosci.

Koscian, dnia 7 sierpnia 1928 r.

Przewodniczacy Wydzialu Powiatowego

Starosta Powiatowy:

Narajewski.

L. dz. 2943/28 W. P.

INSTRUKCJA

do wykonania rozporzadzenia z dnia 21. lutego 1927 r.

L. dz. 4155/27 — I. o badaniu drzew owocowych w celu stwierdzenia na nich obecności i zarzadzenia zwalczania nastepujacych szkodnikow:

- 1) Mszyca krwistej, (*Schizonoura lanigera* Hausm.)
- 2) Chrabaszca majowego, (*Melontha vulgaris*)
- 3) Niestrzepa glógowca, (*Pieris crataegi* L.)
- 4) Rudnicy zlotoplynej, (*Porthesia chryso-rhoca* L.)
- 5) Brudnicy nieparki, (*Ocneria dispar* L.)
- 6) Przedzimka owocowca, (*Cheimatobia brumata* L.)
- 7) Przpadki pierścienicy, (*Gastropacha neustria* L.)
- 8) Namiotnika, (*Hypnomena malinella* Zell.)
- 9) Kwieciana jablkowca, (*Anthonomus pomorum* L.)

1. Mszyca krwista

zwana tez korowka czyli mszyca wełnistą, (*Schizonoura lanigera* Hausm.) pochodzi z polnocnej Ameryki, zyje przewaznie w miejscach zranionych a zablizniajacych sie, w szczelinach i pekniaciach kory, na pniach, galaziach i pedach drzew jabloniowych i zyje nawet na korzeniach, pod ziemia do glębokości 30 cm.

Chociaz u nas mszyca krwista wystepuje tylko na jabloniach, moze ona rowniez wystepowac na glógu, (*crataegus*) na pigwie, (*cydonia*) na gruszy i tarninie.

Wśród lata mszyca krwista rozmnaza sie bardzo silnie, a poniewaz wydziela ona z swego ciata bialy, woskowaty puszek, ochraniajacy ja od wilgoci, nie latwo do niej przylegaja plyny owadobójcze. Siedliska mszyce wśród lata wygladaja jak klaczki bialej waty. Przy rozduzeniu mszyce krwistej wystepuje kleista do krwi podobna masa. Na porazonych przez mszyce krwista mlodych pedach tworza sie nabrzmienia wielkości górczu; na galazkach starszych tworza sie wieksze guzy. Mszyce krwiste, które z wiosna napotykamy na drzewach, sa nieuskrzydlonymi samiczkami i rodza zywe (mlode).

W sprzyjajacych warunkach samiczka zyje trzy tygodnie i rodzi okolo 50 mlodych mszyce od wiosny do poznego lata wystepuje 8 pokoleń mszyce bezskrzydlowych. Pod koniec lata pojawiaja sie tez uskrzydzone mszyce a te przenosza sie na inne drzewa, gdzie rodza samce i samiczki. Po zaplodnieniu samiczki skladaja w szczelinach kory po jednym jajku, z którego albo jeszcze w jesieni lub tez na wiosne, rodza sie znowu samiczki zyworodne. Wynika z tego, iz sila rozrodcza mszyce krwistej jest bardzo wielka. Masowo wystepujace mszyce krwiste pozbawiaja drzewa sokow, bo zapuszczaja swe ssawki az do bielu drzewa; wywoluje to oslabienie, zanik plodności a nawet smierc drzewa.

Walke z mszyca krwista prowadzimy w dwuch okresach:

- a) gdy drzewa sa w stanie spoczynku tj. w stanie bezlistnym;
- b) gdy drzewa sa pokryte listciem.

a) Gdy drzewa sa w stanie spoczynku, stosujemy:

- 1) Spryskiwanie calych drzew wraz z pniem i korona 10% roztworem karbolineum odkwaszonego, jakie w drogerjach otrzymac mozna; musi ono doskonale laczyc sie z woda. (Na 90 litrow wody bierzemy 10 kg. karbolineum.) Srodek ten jest stosowany z wynikiem dodatnim przez stacje zwalczania szkodnikow, istniejaca przy Referacie Ogronictwa Wielkopolskiej Izby Roln.
- 2) Spryskujemy cale drzewa emulsja mydlana — kreolinowa. (Patrz nr: 7 przepisow na przyrzadzenie plynow owadobójczych.) Letnia pora emulsja ta mozna pedzlowac, lub smarowac te miejsca kory drzew, które mszyca krwista obsiadla.
- 3) Mozna cale drzewa spryskiwac 2% cieczą bordoska, do której sie dodaje na 100 litrow wody 5 kg. spirytusu denaturowanego i 5 kg. nafty.
- 4) Do emulsji skladajacej sie z 2 kg. nafty i 1 kg. szarego mydla, na 100 litrow wody, mozna dodac dwa kg. nikotyiny albo 2 kg. naftaliny.

Sposob przyrzadzenia: 1 kg. szarego mydla trzeba rozgotowac w 5 l. wody, nastepnie dolac 2 kg. nafty i doskonale wymieszac; 2 kg. naftaliny rozpuscic w 5 l. goracej wody. Mieszanke nafty i mydla zalac razem z rozpuszczona naftalina, wszystko zamieszac i rozprowadzic 90 l. wody.

Takim plynem po bardzo dobrym wymieszaniu go spryskujemy cale drzewa porazone, bédace w stanie spoczynku. Letnia pora mozna plynem takim smarowac pnie i galazie w miejscach zajetych przez mszyce krwista.

b) Gdy drzewa juz zaczely wypuszczac lub sa w stanie ulistnionym, stosowac mozna spryskiwanie calych drzew wraz z koronami nastepujacymi plynami:

- 5) 1/2% roztworem karbolineum (1/2 kg. karbolineum na 100 l. wody) albo 1/2% roztworem lyzolu, (1/2 kg. lyzolu na 100 l. wody).
- 6) Do 1% cieczy bordoskiej skladajacej sie z 1 kg. siarczanu miedzi i 1 kg. wapna swiezo rozlasonanego, na 100 l. wody dodaje sie 2 kg. spirytusu denaturowanego i 2 kg. nafty.

Spryskiwanie ulistnionych drzew poleca sie wykonac w dni pochmurne lub pod wieczor, gdyz srodki chemiczne bardzo niekorzystnie wplywaja na ulistnienie i kwiaty drzew oraz zawiązki owocow.

Korzenie drzew, u których na pniu, blisko ziemi, jest mszyca krwista, trzeba ostroznie odkopac do glębokości 30 cm., szczegolnie tuż przy pniu i jesli zauwazono mszyce wełniste, trzeba korzenie obficie oblac mlekiem wapiennym ze swiezo zlasowanego wapna.

Stare, bardzo porazone drzewa, szczegolniej lichych odmian, trzeba zimowa pora wyrabac, grubsze korzenie wykopac, ziemie mlekiem wapiennym zalac i drzewo spalic.

Trzeba się wystrzegać kupna drzew porażonych przez mszycę krwistą i nie brać też zrazów z drzew porażonych, bez poprzedniego upewnienia się, iż zrazy są całkowicie zdrowe.

2. Chrabąszcz majowy.

Melolontha vulgaris L. *Melolontha hippocastani* Fabrasą powszechnie znanymi szkodnikami lasów, pól i ogrodów.

Samice w maju fruwających chrabąszczy składają około 80 jajeczek w grupkach mniejwięcej po 20 sztuk w ziemię pulchną, pożywną, lub przegniłą pogriój na głębokości 10—20 ctm. Po miesiącu z jajeczek wylęgają się t. zw. pędraki żerujące przez 3 nawet 4 lata na korzeniach najróżniejszych roślin, a więc na zbożach, na warzywach co tylko wysadzonych, na rozsądzie truskawek, na korzeniach truskawek, na korzeniach owocowych i dzikich drzew i krzewów itd. przez co wyrządzają olbrzymie szkody. Pod koniec 3 albo 4 roku pędrak w ziemi się przepoczwarcza, przezimowuje jako chrabąszcz a w maju opuszcza ziemię, aby być istnym biczem bożym dla wszelkiego rodzaju drzew, których liście i kwiaty nielitościwie pożera. Bywają lata, kiedy na drzewach się nie widzi całego listka.

Wszystkie metody zwalczania chrabąszcza i jego pędraków są mozolne i kosztowne. Do najskuteczniejszych i stosunkowo najtańszych trzeba zaliczyć: 1) Zbieranie pędraków przy oraniu lub szpadlowaniu ziemi. 2) Wysiew ulubionych roślin pędraka, jak np. sałaty i gdy się zauważy wędnięcie roślin, odkopanie i zniszczenie pędraków. 3) Wypędzanie kur do ogrodów i na pola podczas orania, aby zbierały wykopane pędraki.

Chrabąszcza zwalczamy przez strząsanie go z drzew, na których żeruje w rannych godzinach, gdy jeszcze jest chłodno. Pod drzewa poprzednio trzeba rozstawić płachty i chrabąszcze zbierać, zalać gorącą wodą i zabić. Suszenie ich i zmielenie na paszę dla drobiu, ryb i świń, lub zużycie na wyrób kompostu, choć częściowo powetuje koszt tej akcji zwalczania. W wielu powiatach Wielkopolski z powodzeniem wielkim zastosowano przymusowe strząsanie i zbieranie chrabąszczy przez młodzież szkolną, przyczem wiele setek centnarów chrabąszczy uzbierano. Najskuteczniejszą jest akcja ta wtedy — gdy się ją przeprowadza od pierwszego dnia zjawienia się chrabąszczy, aby wyłapać samiczki i zniszczyć je nim przystąpią do składania jajek w ziemi.

W małych ogrodach możnaby też zastosować zraszanie drzew zielenią paryską, ($\frac{1}{2}$ kg. zieleni i $\frac{1}{2}$ kg. wapna nielasowanego na 1 l. wody), która trująco oddziałuje na chrabąszcza.

3. Niestrzep głogowiec,

czyli bielinek głogowiec. *Pieris crataegi* L. czyli *Aporia crataegi* L. w stanie doskonałego owada jest motylem białym, bardzo podobnym do bielinka kapusznika, którego gąsienice wyrządzają wielkie spustoszenia w plantacjach kapusty i brukwi, gdzie nadziemne części doszczętnie zjadają pozostawiając z liści, tylko twarde żeberka i ogonki. Motyle bielinka głogowca w dzień fruwają pomiędzy drzewami owocowymi, mniejwięcej od połowy lub początku czerwca. Samiczki składają jasno-żółtawe jajeczka w gromadkach liczących do 150 sztuk, na dolnej stronie liści

jabloni, grusz, śliw, nieszpulek, głogu, tarniny i jarzębiny. Po kilkunastu dniach z jajeczek wylęgają się szaro-zielonawe gąsienice, żerują one na liściach drzew, a w jesieni gromadnie tworzą sobie małe, wspólne gniazda wśród kilku liści suchych; z nitczek do pajęczyny podobnych, tworzą liszki oprzęd chroniący je od zimna i wilgoci. W pośrodku tego gniazda zimują małe liszeczki i dopiero na wiosnę je opuszczają, gdy drzewa wypuszczają zaczynają. Bardzo żarłoczne liszki niszczą liście młode i pączki aż mniejwięcej do końca maja. Po kilku wylinkach gąsienice dorosłe mają długości prawie 4 ctm., są szarawo-zielone a na grzbiecie mają 1 czarną i dwie rudawe podłużne pręgi. Teraz się rozchodzą po całej koronie drzew opadniętych i nawet po ścianach budynków po płotach itd. i w dogodnym miejscu pojedyncze się przemieniają w nagie, szaro-żółtowo-zielone, czarno nakrapiane poczwarki, silnie nitką w swej połowie i u dołu przymocowane do miejsca na którym się ulokowały. Po niecałych 3 tygodniach wylęgają się motyle, a z tych już w czerwcu samiczki składają jajeczka. Gniazda głogowca, wśród których gąsienice zimują, nie opadają z drzew, trzeba więc gniazda zimową porą specjalnym tyczkowym sakatorem (nozycami) obcinać, zbierać i palić. Wobec tego, iż szkodnik występuje nie tylko na ściśle owocowych drzewach, trzeba i na wyżej wspomnianych drzewach szukać gniazd gąsienic i niszczyć je. O ile młode liszki zdążyły opuścić swe zimowe gniazdo, stosujemy spryskiwanie całych koron zielenią paryską w stosunku $\frac{1}{2}$ —1 gr. na 1 l. wody. (Patrz sposób przyrządzania płynów Nr. 1.)

4. Rudnica złotopłynna

czyli kuprówka rudnica. *Porthosia chrysorrhoea* L., albo: *Exproctis chrysorrhoea* L. albo *Liparis chrysorrhoea*.

Rudnica złotopłynna jest motylem w nocy latającym, o białych skrzydłach i białym odwłoku. Koniec odwłoku jednakże jest złoto-żółty. Od końca czerwca do prawie końca sierpnia składa samiczka około 250 jajek szarobrunatnych w jednej podłużnej gromadce, przeważnie na dolnej stronie liści i pokrywa je złoto-żółtymi włoskami swego odwłoka. Jeszcze w sierpniu wylęgają się małe liszeczki i objadają liście z drzew, zostawiając tylko żeberka liści. Jak gąsienice niestrzepa głogowca, tak gąsienice rudnicy złotopłynnej tworzą sobie gromadnie oprzęd wokół omotanych liści, ale większy bo do wielkości kułaka dochodzący. Na wiosnę szkody wyrządzone przez gąsienice z początku gromadnie żyjące, są znaczne. Dorosnięta gąsienica jest silnie owłosiona do 31 i 2 mm. długa, szaro-czarna; na grzbiecie ma ona dwa czerwone paski podłużne a w końcu odwłoka dwie czerwone, jedna za drugą umieszczone brodaweczki, wydzielające płyn żrący, gdy gąsienica jest napadnięta. Włosy gąsienicy są bardzo łamliwe i łatwo wchodzą w ciało ludzkie i wywołują swędzenie a nawet tworzenie się bąbli. Dorosnięte gąsienice przepoczwarzają się na drzewach między liśćmi lub na płotach, szczelinach itp. przyczem sobie tworzą gęsty oprzęd wysłany włoskami gąsienicy. Po 3 tygodniach z poczwarki wylęga się ćma rudnicy. Po zapłodnieniu samiczki zaczynają składanie jajek: Wobec łatwości odnalezienia dużych gniazd z gąsienicami; trzeba je zimową porą odcinać, zbierać i palić. Jest to najracjonalniejszy sposób tępienia szkodnika tego,

Nie trzeba tylko zapominać iż gąsienica rudnicy żółto-płynnej żeruje na najróżniejszych drzewach liściastych, a więc nie tylko na drzewach owocowych. To też w pobliżu sadów stojące drzewa liściaste obszukać trzeba, celem niszczenia gniazd. Spryskiwanie drzew zielenią paryską, wtedy gdy młody liść już wyrósł, przyczynia się do otrucia gąsienic. W tym samym celu stosować można spryskiwanie emulsją naftową. Najtańsze jest jednak obcinanie gniazd zimową porą, przy pomocy sekatora robaczniaka.

5. Brudnica nieparka

czyli prządka nieparka, *Ocnaria dispar* L. czyli *Limantria dispar* L. jest motylem i fruwa przeważnie wieczorem, w lipcu i sierpniu. Samica posiada skrzydła szarawo-żółte z trzema zygzakowatymi pręgami. Samiec jest mniejszy i posiada skrzydła szaro-brunatnawe. Samica, po zapłodnieniu składa jajeczka żółto-szarawe w podłużne gromadki na korze drzew, na płotach, murach itd. Ponieważ jajeczka są pokryte włoskami pochodzącymi z odwłoku samicy, są one dobrze schowane i zabezpieczone od mrozów i słoty. Na wiosnę wylęgają się gąsienice silnie owłosione, dorastające do $7\frac{1}{2}$ cm. długości. Na przedniej części ciała gąsienica ma 5 par nieskich brodawek, a na tylnej części 6 par czerwonych brodawek. Oprócz tego po obu bokach można zauważyć mniejsze czerwone brodaweczki. Przemiana dorosłej gąsienicy w poczwarkę odbywa się na drzewach i nawet w innych miejscach, jak w szczelinach murów, pod zwalonem pniami drzew itd. Po 2 lub 3 tygodniach z poczwarki wychodzi motyl.

Gąsienica brudnicy żyje na najróżniejszych drzewach liściastych. Z pośród drzew owocowych napada ona szczególnie na jabłonie, grusze, śliwy, brzoskwinie, morele. Poleca się odszukiwanie gromadek z jajkami, zeskrobywanie i palenie ich; można też stosować pędzlowanie i smarowanie gromadek jajek naftą, karbolinem, lizolem, karbolem lub dziegciem z naftą. Spryskiwanie na wiosnę drzew zielenią paryską powoduje zatrucie gąsienic.

6. Przedzimek owocowiec,

czyli piędzik przedzimek, *Cheimatobia brumata* L. lata w jesienne wieczory. Samiec ma doskonałe skrzydła żółtawo-szarawe z brunatnymi prążkami. Siąg skrzydeł dochodzi do 28 mm. Samiczki przedzimek są żółtawo-czarnawe i mają niedoskonałe skrzydełka, ciemno-żółtawe i nie są w stanie latać. Jesienią składa samiczka na gałązkach, w szczelinach, w pobliżu pączków szarawo-żółte małe jajeczka w rozpierzchłych grupkach. Na wiosnę wylęgają się jasnozielone gąsienice, zjadają młode liście a szczególnie pączki kwiatów wszystkich drzew owocowych. W czerwcu gąsienice są wyrosnięte, spuszcza się na nitce do ziemi gdzie się zagrzebują i przemieniają w poczwarki o długości 10 mm. Pod jesień wylęgają się motyle, wygrzebuje się z pod ziemi i po zapłodnieniu składają samiczki jajeczka.

Walkę z tym szkodnikiem prowadzi się zimową porą, w dni ciepłe i pogodne, przez spryskiwanie całego drzewa wraz z pniami i koroną mlekiem wapiennym, świeżo przygotowanym z co tylko zlasowanego wapna, w stosunku 3—5 kg. wapna nięgaszonego na 100 l. wody. Można też zraszać drzewa 8—10% roztworem karbolinem. Na wiosnę, gdy się

wylęgają gąsienice, stosuje się zraszanie drzew zielenią paryską, odwarem tytoniu, emulsją naftową. Jesienią, od początku października zakłada się na pniach drzew owocowych, w wysokości 1 m. nad ziemią, w każdym razie pod koroną, 20 cent. szerokie paski z pergaminowego papieru, na który się nasmarowuje lep. Samiczki nie mogące latać, wchodzą popni w górę i łapią się na lep. Lep trzeba aż do grudnia odświeżać, jeśli zaschnie. Pierścienie chwytne muszą być szczelnie przywiązane do pni, aby samiczki szczelinami pod lepem nie przedostały się do korony drzew, gdzieby swe jajka złożyć mogły.

7. Prządka pierścienica

czyli Barwiatka pierścieniówka, *Malacosoma neustria*, czyli *Gastropacha neustria* L. jest motylem latającym w lipcu. Kolor skrzydeł brunatnawy z ciemniejszą poprzeczną pręgą szeroką. Samica składa jajeczka ciemno szare, lśniące, w ilości do czterysta sztuk w formie pierścienia naokoło cienkich gałązek drzew owocowych. Jajeczka są silnie ze sobą posklejane i mocno przylegają do gałązki. Na wiosnę wylęgają się małe liszczyki objadające liść i kwiat drzew owocowych. Gąsienica dorasta do 5 ctm. długości, ma głowę niebieskawo szarą, ciało trochę owłosione, z białą pręgą wzdłuż grzbietu i z brunatnymi, niebieskimi i szaro-brunatnymi pręgami z prawej i lewej strony grzbietu. Gąsienice żyją z początku gromadnie a szczególnie podczas chłodu i słoty, trzymają się w płaskich namiotach i oprzędach na dolnej-grubszej stronie grubszej gałęzi w miejscach rozwidleń. O ile drzewo nie daje im dostatecznego żywienia, wędrują na inne drzewo. Dorosłe liszki przepoczwarzają się wśród liści w oprzędach biało-żółtawych a po 3 lub 2 tygodniach wychodzi gotowy motyl.

Pierścienicę tępimy przez obcinanie, zbieranie i palenie pierścieni jajowych. Na wiosnę stosujemy opalenie całych gniazd pochodniami, miażdżenie w namiotach gąsienic, spryskiwanie drzew na wiosnę zielenią paryską. Zimową porą można stosować zraszanie drzew owocowych 10% roztworem karbolinem drzewnym.

8. Mól tasik

czyli mól namiotnik jabłkowy, *Hyponomena malinella* Zoll., żeruje jako gąsienica na jabłoniach. Motyl lata w czerwcu i lipcu. Ma on przednie skrzydełka białe, czarno nakrapiane, tylne żółtawo szare. Siąg skrzydełek dochodzi do dwóch centymetrów. Samiczki składają jajeczka w czerwcu i lipcu na gałązkach jabłoni w podłużnych gromadkach. Po miesiącu wylęgają się młode gąsienice, które wcale nie podpadają bo są małe, ale wyrządzają szkody. Na wiosnę tworzą gąsienice większe obrzędy, z których na żer wychodzą. W obrzędach tych przepoczwarzają się dorosłe gąsienice gromadnie, przyczem jednakże każda gąsienica tworzy sobie oddzielny biały oprzędzik. Po 2 tygodniach wylęgają się gotowy motyl.

Z namiotnikami walczymy za pomocą spryskiwania drzew zielenią paryską i przez obcinanie, zbieranie i palenie oprzędów, w których jeszcze się znajdują gąsienice.

9. Kwieciak jabłkowiec

czyli słonik jabłkowy, *Anthonomus pomorum* L. jest małym brunatnym chrząszczykiem o wielkości 5 mm. Na skrzydełkach twardych jest szarawa opaska. Z wio-

szą, gdy już są pączki na drzewach jabłoni, samiczka tego chrząszczyka, po przezimowaniu w szczelinach kory, itp.—ryjkiem swoim wywierca w pączkach kwiatu dziureczkę i składa w nią jajeczka, z którego szybko się wylega liszeczka, wyjadając pylniki i słupki kwiatów; wskutek tego płatki korony już się nie rozchylają, lecz przybierają kolor brunatny. Kwiaty zamknięte wyglądają jak popalone. Z liszeczki, w środku kwiatu się znajdującej, tworzy się później poczwarka, a z tej pod koniec maja lub z początku czerwca wydostaje się chrząszczyk żywiący się liśćmi jabłoni.

Kwieciaka zwalczamy przez otrząsanie chrząszczyków, z wiosną gdy opuszczają swe kryjówki. Pod drzewami rozkładamy płachty, strząsamy na nie z rana, jeszcze odrętwiałe chrząszczyki; zbieramy je i palimy. Zbieranie i palenie porażonych pączków wraz z poczwarkami chrząszczyka, może się przyczynić do zmniejszenia plagi. Trzeba też oskrobywać pnie i grubsze konary drzew owocowych ze starej łuszczącej się kory mchów i porostów, gdyż pod niemi zimują chrząszczyki. Ten sam cel osiągamy przez bielienie pni i spryskiwanie koron z wiosną (3 kg. niegaszonego wapna na 100 l. wody). W czerwcu, gdy młode chrząszczyki wychodzą z porażonych kwiatów, stosuje się znowu otrząsanie ich na płachtę.

Przepisy na przyrządzanie płynów owadobójczych.

1) Zieleni paryska.

Bierzemy 200 kg zieleni paryskiej i rozrabiamy z wodą w ten sposób, aby się wytworzyła rzadka papka czyli ciasto. Następnie rozrabiamy oddzielnie 400 gr. wapna niegaszonego. Gdy wapno zostanie rozrobione, (zgaszone) dolewamy 30 litr. wody i otrzymujemy w ten sposób mleko wapienne. Mleko wapienne wlewamy do beczki, a do mleka papkę zieleni. Do takiej mieszaniny wlewamy 200 l. wody i otrzymujemy wtedy t. zw. „słaby roztwór zieleni“ (1 gr. zieleni i 3 gr. wapna na 1 litr. wody). Dolewając 160 do 180 litrów wody, otrzymujemy roztwór stężony.

2) Emulsja karbolowa — mydlana.

Rozpuszczamy w 10 l. wody 2 kg. szarego mydła, a później dolewamy 5 l. kwasu karbolowego nie czyszczonego, ustawicznie mieszając.

3) Emulsja naftowo—mydlana.

W jednym litrze wody rozpuszczamy 120 gr. szarego mydła dolewamy 2 litry nafty. Wszystko to rozcieńczyć 100 litrami wody.

4) Odwar kwasji.

$\frac{1}{2}$ kg. trocin drzewa kwasjowego należy gotować przez kilka godzin w kilku litrach wody. Po upływie doby płyn zlewamy, dopełniamy do 100 litrów i używamy do zraszania roślin. Dla zwiększenia działania odwaru można do niego dodać szarego mydła, (1 kg. na 100 litrów płynu).

5) Mleko wapienne.

Na 10 litrów wody bierzemy 3 kg. niegaszonego wapna. Takim płynem opryskujemy na wiosnę pnie i korony drzew.

6) Pierścienie lepowe.

Owijamy pień drzewa pasem papierowym szerokości 15—18 ctm. Pás ten obwiązujemy przy obu brzegach drutem lub sznurkiem. Po przywiązaniu papieru nabieramy drewnianą łopatę lepu

i rozsmarowujemy go równomiernie na całym pasie papieru. Warstwa lepu powinna być około 3 mm. gruba. Dolny brzeg pasa oblepiamy gliną, a to w tym celu, aby uniemożliwić szkodnikowi przesunięcie się pod papierem. Przyrządzając lep sposobem domowym, bierzemy 1 kg. oleju lnianego i gotujemy go na wolnym ogniu. Do gotującego się oleju wrzucamy kawałkami smołę szwską, Na 1 kg. oleju bierzemy 1 kg. smoły.

7) Emulsja mydlana — kreolinowa.

Jeden litr kreoliny rozpuszczamy w 5 litrach kipiącej wody i mieszamy aż do zupełnego połączenia się. Jeden kilogram szarego mydła rozpuszczamy dokładnie w 5 litrach gorącej wody. Oba płyny mieszamy razem ze sobą bardzo dokładnie i dolewamy 10 litrów wody letniej. Płyn po ostygnięciu używamy do spryskiwania drzew bezlistnych przeciwko mszycy krwistej. Przed użyciem emulsję mydlano kreolinową trzeba dobrze zmieszać.

8) Ciecz bordoska.

Jeden kilogram siarczamu miedzi, w woreczku rzadkim zanurzamy w 5 litrach kipiącej wody w naczyniu glinianym, aż do zupełnego rozpuszczenia się siarczynu miedzi. Jeden kg. wapna palonego rozpuszczamy w 5 litrach wody. Oba płyny dobrze rozpuszczone zlewamy w trzecie duże naczynie drewniane i mieszamy dobrze. Następnie dolewamy 80 l. wody.

Płynem takim można zraszać drzewa przeciwko różnym grzybkom. Przeciwno mszycy krwistej używa się 2% cieczy (2 kg. siarczamu miedzi na 100 litrów wody i 2 kg. wapna), z dodatkiem 5 kg. spirytusu denaturowanego i 5 kg. nafty. Płyny muszą być ze sobą doskonale zmieszane za pomocą miotłki. — Srodek ten stosuje się u drzew będących w stanie spoczynku zimowego.

W walce ze szkodnikami ze świata owadów, człowiek ma sojuszników w pożytecznym ptactwie, które zaleca się otoczyć opieką i ochroną wszystkim właścicielom ogrodów. Umożliwiając ptactwu leżenie się w sztucznych gniazdach (dziuplach) domkach zawieszonych na drzewach owocowych, ściągamy ptactwo do sadów i powiększamy zastępy naszych sojuszników — tępiciele szkodliwych owadów.

Uwaga: Sztuczne gniazda są do nabycia w szkółkach drzew owocowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Janowcu pod Żninem. Aparaty do spryskiwania są do nabycia w składach nasion, składach maszyn i w niektórych drogerjach w Poznaniu i na prowincji.

Podając powyższą instrukcję do wiadomości podkreślam, iż wszyscy właściciele i użytkownicy szkółek owocowych, sadów, ogrodów, alei i plantacji owocowych zobowiązani są do tępienia szkodliwych owadów, pojawiających się na drzewach owocowych w myśl rozporządzenia policyjnego z dnia 21. II. 1927 r. (patrz Orędownik Urzędowy Nr. 20/27).

Kościan, dnia 9-go sierpnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

(—) Narajewski

L. dz. 5891/28 — 4. —

Wydzierżawienie polowania

gminy Miąskowo odbędzie się 27. sierpnia 28 r.
o godz. 3 po poł. w lokalu p. Kaźmierczaka.

• Warunki przejrzeć można w sołectwie.

Piotr Mruk

Przewodniczący Spółki Łowieckiej.

Wydzierżawienie polowania

gminy Stankowa odbędzie się 1. września 1928
o godz. 13-tej w gościńcu u p. Cierpińskiego.

Warunki przejrzeć można w sołectwie.

Pierzchlewicz

Przewodniczący Spółki Łowieckiej.

H. STEFANOWICZ

Kościan

Księgarnia — Drukarnia

Książki — Papiery — Artykuły piśmienne

Wszelkie druki

dla Handlu i Przemysłu

Pieczątki kauczukowe i mosiężne

Szyldy emaljowe

Instrumenty muzyczne

Tanio! Ceny znacznie niższe. Tanio!

WIELKA WYPRZEDAŻ POSEZONOWA!

Polecam tak długo jak zapas starczy. — Tylko za gotówkę.

Materiały baw. do prania m. od 90 gr	Gabardyny wełn. metr od 9⁵⁰ zł	Ręczniki metr od 60 gr	Surówka metr od 80 gr
Muśliny do prania metr od 1²⁰ zł	Rypsy wełn. metr od 5⁵⁰ zł	Ręczniki lepsze metr od 90 gr	Płótna metr od 1¹⁰ zł
Muśliny lepsze do prania metr od 1³⁰ zł	Popeliny metr od 3⁹⁰ zł	Ręczniki białe metr od 95 gr	Płótna 80/90 cm. metr od 1³⁵ zł
Perkale metr od 1²⁰ zł	Szewioty metr od 1⁶⁰ zł	Ręczniki białe adamasz. m. od 1⁴⁰ zł	Płótna 120/165 cm. metr od 1⁹⁵ zł
Zefiry metr od 1²⁰ zł	Szewioty wełn. metr od 3⁶⁰ zł	Manszestry metr od 3⁹⁰ zł	Płótna pościelowe metr od 95 gr
Frotte biały metr od 1⁶⁰ zł	Aksamity do prania metr od 3⁶⁰ zł	Cajgi metr od 1⁸⁰ zł	Płótna na fartuszki metr od 1²⁰ zł
Batysty jedw. metr od 2²⁰ zł	Popeliny jedw. metr od 4⁸⁰ zł	Cajgi 135 cm. metr od 2⁶⁰ zł	Płótna na fart. 110 cm. m. od 1⁸⁰ zł
Jedwabie do prania metr od 3⁶⁰ zł	Rypsy jedw. metr od 4⁹⁰ zł	Serwetki 60×60 szt. od 95 gr	Płótna lepsze fartuchowe metr od 2⁶⁰ zł
Rypy do prania metr od 1³⁰ zł	Flanelki białe metr od 1⁴⁰ zł	Obrusy 140×160 szt. od 5³⁵ zł	Prześcieradła odpasowane szt. od 4⁴⁰ zł
Mesaliny czysto jedw. m. od 8⁸⁰ zł	Chodniki metr od 1⁶⁰ zł	Inlety na wsypy metr od 1²⁰ zł	Oksfordy na koszule metr od 95 gr
Eolieny jedwab metr od 9⁸⁰ zł	Okolo 500 resztek na bluski, jaczi, suknie, spodnie, ubrania i płaszcze za bezcen.		Sukna metr od 4⁸⁰ zł
Crépe de chine metr od 11⁸⁰ zł			Materiały ubr i płasz. 140 cm. m. do 4⁴⁰ zł

Na niewymienione artykuły są ceny również znacznie niższe.

Proszę o korzystanie i zwiedzenie mej wyprzedaży bez jakiegokolwiek obowiązania do kupna.

„Bazar” M. Tomaszewski, Kościan
Telefon № 36. - - - - - ul. Wrocławska 6.